

Súd: Správny súd v Košiciach
Spisová značka: 8Saz/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0923100586
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Lenka Figulová
ECLI: ECLI:SK:SpSKE:2023:0923100586.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Košiciach sudkyňou JUDr. Ing. Lenkou Figulovou v právnej veci žalobkyne: Hatice KAYA, nar. XX. XXXXXXXX XXXX, štátna príslušnosť: A. B., bez dokladu totožnosti, toho času miesto pobytu Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, Bitúnková 14, 078 01 Sečovce, právne zast. Centrom právnej pomoci, Kancelária Košice, Murgašova 3, 040 01 Košice, proti žalovanému: Oddelenie cudzineckej polície Policajného zboru Nové Zámky, Bitúnková 8, 940 02 Nové Zámky, vo veci správnej žaloby podľa § 221 Správneho súdneho poriadku o preskúmanie rozhodnutia č. PPZ-HCP-BA12-7985-015/2023-AV zo dňa 08. októbra 2023 a o prepustenie zo zaistenia, takto

rozhodol:

- I. Z r u š u j e rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-BA12-7985-015/2023-AV zo dňa 08. októbra 2023 týkajúce sa žalobkyne Hatice KAYA, nar. XX. XXXXXXXX XXXX, štátna príslušnosť: Turecká republika, bez dokladu totožnosti, toho času miesto pobytu Útvar policajného zaistenia pre cudzincov C., D. XX, C..
- II. N a r i a ě u j e žalovanému bezodkladné prepustenie žalobkyne Hatice KAYA, nar. XX. XXXXXXXX XXXX, štátna príslušnosť: Turecká republika, bez dokladu totožnosti, toho času miesto pobytu Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, Bitúnková 14, Sečovce, zo zaistenia.
- III. Žalobkyni p r i z n á v a voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I.
Priebeh administratívneho konania

1. Žalovaný rozhodnutím č. PPZ-HCP-BA12-7985-015/2023-AV zo dňa 08. októbra 2023 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) rozhodol podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom a účinnom znení (ďalej aj „zákon o pobyte cudzincov“) o zaistení žalobkyne na účel výkonu administratívneho vyhostenia, pričom stanovil dĺžku doby zaistenia na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 08. januára 2024.

2. Žalovaný rozhodnutie odôvodnil najmä tým, že žalobkyňa bola dňa 08. októbra 2023 zadržaná, pričom nevedela hodnoverným spôsobom preukázať svoju totožnosť. Vykonaním ďalších úkonov bolo zistené, že nedisponuje žiadnym oprávnením k zdržiavaniu sa na území Slovenskej republiky, resp. schengenského priestoru. Toho istého dňa bolo vydané rozhodnutie o administratívnom vyhostení žalobkyne č. PPZ-HCP-BA12-7985-010/2023-AV s tým, že jej nebola určená lehota na vycestovanie. Následne žalovaný začal konanie o zaistení žalobkyne, pričom v rámci toho zisťoval možnosť využitia alternatív k zaisteniu s tým výsledkom, že žalobkyňa by stanovené podmienky nevedela splniť. Pri stanovení doby zaistenia žalovaný vychádzal zo skutočnosti, že žalobkyňa odmieta spoluprácu a nemá platný cestovný doklad, pričom poukázal na to, že v rámci tejto doby bude v spolupráci s

útvárom policajného zaistenia vykonávať potrebné úkony smerujúce k vyhosteniu žalobkyne, a to najmä overenie totožnosti, vykonanie pohovoru na zastupiteľskom úrade krajiny, zabezpečenie náhradného cestovného dokladu, vybavenie leteniek a zabezpečenie prepravy. Žalovaný konštatoval že vzhľadom na prebiehajúce konanie o vyhostení je zaistenie žalobkyne v súlade s čl. 5 ods. 1 písm. f) a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd.

II.

Konanie na správnom súde

3. Žalobkyňa sa správnou žalobou zo dňa 24. októbra 2023 domáhala zrušenia napadnutého rozhodnutia žalovaného a zároveň žiadala, aby správny súd nariadil žalovanému, aby bola žalobkyňa bezodkladne prepustená zo zaistenia a bola jej priznaná náhrada trov konania.

4. Žalobkyňa v žalobe uviedla, že žalovaný napadnuté rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa bola administratívne vyhostená z územia Slovenskej republiky na základe rozhodnutia o administratívnom vyhostení a keďže žalobkyňa nemá dostatok finančných prostriedkov ani platný cestovný doklad k vycestovaniu, rozhodol žalovaný o jej zaistení.

5. Žalobkyňa ďalej poukázala na to, že samostatnými rozhodnutiami žalovaného boli zaistení aj jej manžel E. F., nar. XX. XXXXXXX XXXX a ich maloleté dieťa G. H. F., nar. XX. XXXXXXXXXX XXXX, a ktorí sa rovnako ako žalobkyňa obrátili so žalobou na súd.

6. Žalobkyňa v žalobe namietala, že s napadnutým rozhodnutím žalovaného nesúhlasí v celom jeho rozsahu z dôvodu, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav, dospel na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu k nesprávnym skutkovým zisteniam a napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a je nepreskúmateľné pre jeho nedostatočné odôvodnenie.

7. Žalobkyňa namietla procesné pochybenie spôsobené zrejme nesprávnym tlmočením, v dôsledku ktorého bolo uvedené, že žalobkyňa je štátnou príslušníčkou Tureckej republiky, avšak pred svojim právnym zástupcom potvrdila, že je štátnou príslušníčkou Sýrskej arabskej republiky a kurdskej národnosti, a teda že žalovaný nesprávne zistil skutkový stav veci. Žalobkyňa tiež uviedla, že spolu s manželom a maloletým dieťaťom pochádzajú zo Sýrie z mesta Haseki, odkiaľ pred 5 rokmi utiekli do Tureckej republiky, kde následne žili. V tejto súvislosti namietala aj neuvedenie celého mena a priezviska tlmočníka, ktorý v priebehu administratívneho konania tlmočil, čo považuje za vadu spôsobujúcu nezákonnosť napadnutého rozhodnutia.

8. Žalobkyňa ďalej poukázala na to, že ustanovenie § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, na základe ktorého došlo k zaisteniu žalobkyne v zmysle výroku a odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, síce oprávňuje zaistiť cudzinca s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie zo Slovenskej republiky na základe rozhodnutia o administratívnom vyhostení alebo na základe súdneho rozhodnutia v trestnoprávnom konaní, v ktorom mu bol uložený trest vyhostenia, no limitom zaistenia je okrem formálnej zákonnosti aj jeho účelnosť a efektívnosť, a teda reálna možnosť naplnenia účelu zaistenia, ktorým je v prejednávanej príhode výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení.

9. Žalovaný sa napriek tomu v konaní o zaistení ani v odôvodnení rozhodnutia o administratívnom vyhostení nezaoberal skúmaním účelnosti a efektívnosti zaistenia žalobkyne, nezaoberal sa skúmaním a vyhodnotením existencie prekážok vyhostenia a napadnuté rozhodnutie založil iba na dôvodoch poukazujúcich na formálny súlad príslušného rozhodnutia so zákonom o pobyte cudzincov, pričom absentuje odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia z pohľadu efektivity a účelnosti zaistenia žalobkyne.

10. Žalobkyňa ďalej mala za to, že napadnuté rozhodnutie, ako aj rozhodnutie o administratívnom vyhostení (pozn. ktoré predchádzalo preskúmanému rozhodnutiu) sú nepreskúmateľné, nevykonateľné a nezákonné, v rozpore s § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov (povinnosť určenia krajiny vyhostenia), nakoľko v nich absentuje krajina, do ktorej má byť žalobkyňa vyhostená. Poukázala pritom na to, že účelom a zmyslom ustanovenia § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov (povinnosť určenia krajiny vyhostenia) je, aby mal cudzinec účinnú možnosť obrany voči návratu do konkrétnej

krajiny a aby mohol efektívne namietať konkrétne okolnosti či prekážky, ktoré by bránili jeho návratu do tej, ktorej krajiny, či už domovskej alebo napr. krajiny tranzitu.

11. Žalobkyňa ďalej uviedla, že žalovaný má povinnosť zaoberať sa v konaní skúmaním prekážok vyhostenia, a to aj za situácie, že ich účastník konania priamo nenamietala, právne neklasifikuje a pod. Zistené prekážky vyhostenia môžu zakladať právny dôvod buď pre odloženie výkonu rozhodnutia o vyhostení v zmysle § 84 ods. 5 písm. a) zákona o pobyte cudzincov alebo udelenie povolenia na zotrvanie na území Slovenskej republiky v zmysle § 61a zákona o pobyte cudzincov, a teda majú za následok nemožnosť zaistenia cudzinca pre jeho neúčelnosť, ktorá je vždy v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru. Žalovaný mal tieto skutočnosti zisťovať o to viac, že sa jedná o rodinu s maloletým dieťaťom.

12. Žalobkyňa tiež namietala, že z napadnutého rozhodnutia (ani z rozhodnutia o administratívnom vyhostení) nie je zrejmé, ako konkrétne skúmal a vyhodnocoval žalovaný jednotlivé prekážky vyhostenia a vo vzťahu ku ktorej konkrétnej krajine, aké konkrétne správy o bezpečnostnej situácii, prípadne iné dôkazy si za tým účelom zaobstaral, aby mohol dospieť k jednoznačnému a presvedčivému záveru o neexistencii rizika utrpenia vážnej ujmy žalobkyne.

13. Podľa názoru žalobkyne je napadnuté rozhodnutie zároveň v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou správnych súdov a kasačného súdu v otázke obmedzenia osobnej slobody rodín s maloletými deťmi, nakoľko žalovaný v rozhodnutí nezaujal žiadnu právnu úvahu k skutočnosti, že sa žalobkyňa nachádza v zaistení so svojim maloletým dieťaťom, pričom správny orgán neposúdil prípustnosť zásahu do osobnej slobody maloletej osoby ako zraniteľnej osoby v zmysle § 88 ods. 8 a § 2 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov. Keďže žalovaný nedostatočne, resp. vôbec neodôvodnil zásah do základného práva na osobnú slobodu maloletých osôb, ktorý logicky súvisí s obmedzením osobnej slobody žalobkyne, žalobkyňa považuje rozhodnutie za nepreskúmateľné a teda aj nezákonné.

14. Žalovaný sa k žalobe vyjadril podaním zo dňa 06. novembra 2023, s tým, že po opätovnom preskúmaní všetkých dostupných dôkazov možno konštatovať, že preskúmané rozhodnutie je plne v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

15. K námietke žalobkyne týkajúcej sa neúplne zisteného skutkového stavu čo do určenia štátnej príslušnosti žalobkyne žalovaný uviedol, že žalobkyňa pred správnym orgánom uviedla ako krajinu pôvodu Tureckú republiku a nie Sýrsku arabskú republiku. Napriek tomu, že žalobkyňa v správnej žalobe uviedla, že do útvaru policajného zaistenia zaslala kópiu dokladu preukazujúceho jej pôvod, žalovaný takýmto dokladom nedisponuje, takýto doklad mu nebol doručený a preto nemôže akceptovať zmenu štátnej príslušnosti. K námietke žalobkyne ohľadom osoby tlmočníka žalovaný uviedol, že žalobkyňa bol ustanovený tlmočník z jazyka tureckého do jazyka slovenského, ktorému žalobkyňa rozumie a tento fakt potvrdila aj v zápisnici o podaní vyjadrenia.

16. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhuje, aby správny súd žalobu žalobkyne zamietol a preskúmané rozhodnutie v plnom rozsahu potvrdil.

17. Vyjadrenie žalovaného bolo zaslané žalobkyne na vedomie dňa 16. novembra 2023.

III.

Aplikované ustanovenia právnych predpisov

18. Podľa § 2 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov, zraniteľnou osobou je najmä maloletá osoba, osoba so zdravotným postihnutím, obeť obchodovania s ľuďmi, osoba staršia ako 65 rokov, tehotná žena, slobodný rodič s maloletým dieťaťom a osoba, ktorá bola vystavená mučeniu, znásilneniu alebo iným závažným formám psychického, fyzického alebo sexuálneho násillia; v odôvodnených prípadoch možno za staršiu osobu považovať aj osobu mladšiu ako 65 rokov.

19. Podľa § 77 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov administratívne vyhostenie je rozhodnutie policajného útvaru o tom, že cudzinec nemá alebo stratil oprávnenie zdržiavať sa na území Slovenskej republiky a je povinný opustiť územie Slovenskej republiky, s možnosťou určenia lehoty na jeho vycestovanie do krajiny pôvodu, krajiny tranzitu, ktorejkoľvek tretej krajiny, do ktorej sa štátny príslušník tretej krajiny

dobrovoľne rozhodne vrátiť a ktorá ho prijme, alebo na územie členského štátu, v ktorom má udelené právo na pobyt alebo poskytnutú medzinárodnú ochranu. V rozhodnutí o administratívnom vyhostení sa uvedie aj krajina, do ktorej je cudzinec vyhostený, ak je možné takúto krajinu určiť. V rozhodnutí o administratívnom vyhostení policajný útvar môže uložiť zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov. Policajný útvar, v rozhodnutí o administratívnom vyhostení, uloží zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov, ak v rozhodnutí o administratívnom vyhostení neurčí lehotu na vycestovanie podľa § 83 ods. 2.

20. Podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar administratívne vyhostí štátneho príslušníka tretej krajiny, ak má neoprávnený pobyt na území Slovenskej republiky.

21. Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, policajť je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

22. Podľa § 88 ods. 4 prvá veta zákona o pobyte cudzincov, štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov.

23. Podľa § 88 ods. 5 prvá veta policajný útvar bezodkladne vydá štátnemu príslušníkovi tretej krajiny rozhodnutie o zaistení a umiestni štátneho príslušníka tretej krajiny v zariadení.

24. Podľa § 88 ods. 8 zákona o pobyte cudzincov, ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na maloletú osobu, ktorá nemá zákonného zástupcu. Iné zraniteľné osoby možno zaistiť len v nevyhnutnom prípade a na čo najkratší čas.

25. Podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov, policajný útvar je povinný skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia,

26. Podľa čl. 3 Dohovoru č. 209/1992 Zb. o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd“), nikoho nemožno mučiť alebo podrobiť neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

27. Podľa článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

28. Podľa bodu 16 Preambuly Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnenne zdržiavajú na ich území (ďalej „Návratová smernica“), využitie zaistenia na účely odsunu by malo byť s ohľadom na použité prostriedky a sledované ciele obmedzené a viazané na zásadu primeranosti. Zaistenie je oprávnené len na prípravu návratu alebo vykonanie procesu odsunu a ak by uplatnenie miernejších donucovacích opatrení nebolo dostatočné.

29. Podľa čl. 15 ods. 1, druhá veta Návratovej smernice, zaistenie sa vždy uskutočňuje na čo najkratšie obdobie, trvá, len pokiaľ prebiehajú prípravy na odsun, a vykonáva sa s náležitou starostlivosťou.

30. Podľa čl. 15 ods. 4 Návratovej smernice, zaistenie prestáva byť odôvodnené a dotknutá osoba sa bezodkladne prepustí, ak už z právnych alebo iných dôvodov neexistuje odôvodnený predpoklad na odsun alebo už neplatia podmienky ustanovené v odseku 1.

31. Podľa čl. 17 ods. 1 Návratovej smernice (Zaistenie maloletých osôb a rodín), v prípade maloletých osôb bez sprievodu a rodín s maloletými osobami sa zaistenie môže použiť len ako posledná možnosť a na čo najkratšie obdobie.

32. Podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb, nikoho nemožno mučiť, ani podrobiť krutému, neľudskému, či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu.

33. Podľa článku 3 bod 1 Dohovoru č. 104/1991 Zb. o právach dieťaťa (ďalej aj „Dohovor o právach dieťaťa“), záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

34. Podľa článku 9 bod 1 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, ibaže príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom konaní určia, že také oddelenie je potrebné v záujme dieťaťa. Také určenie môže byť nevyhnutné v niektorom konkrétnom prípade, napríklad, ak ide o zneužívanie alebo zanedbávanie dieťaťa rodičmi alebo ak rodičia žijú oddelene a treba rozhodnúť o mieste pobytu dieťaťa.

35. Podľa článku 22 bod 1 Dohovoru o právach dieťaťa, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby dieťa žiadajúce o priznanie postavenia utečenca alebo ktoré sa v súlade s platným medzinárodným alebo vnútroštátnym právom a postupom považuje za utečenca, nech už je v sprievode svojich rodičov, iných osôb, alebo bez sprievodu, dostalo potrebnú ochranu a humanitárnu pomoc pri využívaní práv ustanovených týmto Dohovorom a inými dokumentmi v oblasti medzinárodného humanitárneho práva a ľudských práv, ktorého sú uvedené štáty zmluvnými stranami.

36. Podľa § 206 ods. 4 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku v platnom a účinnom znení (ďalej aj „SSP“), pre správny súd je rozhodujúci stav veci v čase vyhlásenia alebo v čase vydania jeho rozhodnutia.

37. Podľa § 221 ods. 1 SSP, žalobca sa môže správnu žalobou domáhať zrušenia rozhodnutia o zaistení, o predĺžení zaistenia, o predĺžení lehoty zaistenia vydaného podľa osobitného predpisu alebo určenia takého rozhodnutia za nezákonné, ak bol žalobca zo zaistenia prepustený.

38. Podľa § 221 ods. 2 SSP, žalobca sa môže správnu žalobou domáhať prepustenia zo zaistenia vykonaného podľa osobitného predpisu.

39. Podľa § 230 ods. 2 SSP ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť správnej žaloby podľa § 221 ods. 2, rozsudkom podľa povahy veci nariadi žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia.

IV.

Právne posúdenie veci správnym súdom

40. Správny súd konajúc podľa ust. § 221 a nasl. SSP, po zistení, že správna žaloba bola podaná oprávnenou osobou, preskúmal v nej obsiahnutú argumentáciu, ako aj obsah administratívneho spisu a dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná.

41. Správny súd vo veci nariadil pojednávanie na deň 24. novembra 2023. Na pojednávanie sa účastníci konania nedostavili (žalobkyňa, jej právny zástupca ako aj žalovaný svoju účasť vopred ospravedlnili), preto správny súd v nariadenom pojednávaní pokračoval v ich neprítomnosti (§ 114 SSP).

42. Predmetom súdneho prieskumu v zmysle správnej žaloby bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o zaistení a posúdenie, či ďalšie zotrvanie žalobkyne v zaistení realizované v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce je zákonné.

43. K námietke žalobkyne týkajúcej sa nesprávneho zistenia skutkového stavu žalovaným v otázke štátnej príslušnosti žalobkyne správny súd uvádza, že s prihliadnutím na skutočnosti vyplývajúce z administratívneho spisu - najmä ale nie len Zápisnice o podaní vyjadrenia zo dňa 8. októbra 2023, Žiadosti o poskytnutie právnej pomoci zo dňa 13. októbra 2023, nie je na mieste pochybnosť o tom, že žalobkyňa je štátnym príslušníkom Tureckej republiky, nakoľko iná skutočnosť ani preukázaná nebola. Uvedenú námietku preto správny súd považuje za nedôvodnú.

44. Správny súd tiež vyhodnotil ako nedôvodnú námietku žalobkyne, týkajúcu sa označenia osoby tlmočníka v napadnutom rozhodnutí. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že v konaní o zaistení žalobkyne bol ustanovený ako tlmočník z jazyka tureckého do jazyka slovenského a naopak pán I. I. listinou č. PPZ-HCP-BA12-7985-005/2023-AV zo dňa 08. októbra 2023. Ustanovený tlmočník podpísal tak Zápisnicu o podaní vyjadrenia žalobkyne č. PPZ-HCP-BA12-7985-006/2023-AV zo dňa 08. októbra 2023 ako aj Zápisnicu o podaní vyjadrenia žalobkyne č. PPZ-HCP-BA12-7985-014/2023-AV zo dňa 08. októbra 2023, čo je z textu oboch zápisníc nepochybne zrejmé. Preto bez ďalšieho len neuvedenie celého mena a priezviska tlmočníka v samotnom napadnutom rozhodnutí správny súd nevyhodnotil ako vadu rozhodnutia, ktorá by mohla mať za následok ujmu na subjektívnych právach žalobkyne, a teda by bola spôsobilá privodiť nezákonnosť tohto rozhodnutia.

45. Žalobkyňa v žalobe ďalej namietala, že žalovaný sa v konaní o zaistení (ani v odôvodnení rozhodnutia o administratívnom vyhostení) nezaoberal skúmaním účelnosti a efektívnosti zaistenia žalobkyne, ani vyhodnotením existencie prekážok vyhostenia, preto žalobkyňa považuje napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné a nezákonné.

46. Podľa § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov je policajt oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia. Z daného vyplýva, že základným predpokladom zaistenia žalobkyne podľa zákonného ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov je existencia rozhodnutia o jeho administratívnom vyhostení, resp. o uložení trestu vyhostenia v rámci trestného konania. Z odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia vyplýva, že podkladom pre zaistenie žalobkyne je existencia vykonateľného rozhodnutia o administratívnom vyhostení a uložení zákazu vstupu č. PPZ-HCP-BA12-7985-010/2023-AV zo dňa 08. októbra 2023. Účelom zaistenia v zmysle citovaného ustanovenia je teda realizácia administratívneho vyhostenia.

47. Správny súd na prvom mieste zdôrazňuje, že podľa článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd možno osobu pozbaviť osobnej slobody na základe postupu ustanoveného zákonom vtedy, ak ide o zákonné zatknutie, či iné pozbavenie osobnej slobody, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu alebo osobu, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aby však mohlo byť pozbavenie osobnej slobody zákonné, musí byť vydané zákonom stanoveným postupom, efektívne a účelné. Všetky podmienky pritom musia byť splnené súčasne. Pri absencii niektorej z nich nemožno hovoriť o oprávnenom pozbavení osobnej slobody jednotlivca.

48. Správny súd v tejto súvislosti uvádza, že aby bola naplnená podmienka účelnosti a efektívnosti rozhodnutia o zaistení, žalovaný je povinný skúmať účel zaistenia - teda či realizácii účelu zaistenia nebránia akékoľvek právne alebo faktické prekážky alebo či účel zaistenia naďalej trvá (§ 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov). Nielen počas trvania pozbavenia osobnej slobody, ale už od samotného počiatku, teda pri vydávaní takéhoto rozhodnutia musí správny orgán na základe doposiaľ zistených informácií a vykonaných úkonov načrtnúť, na základe čoho sa domnieva, že bude možné účel zaistenia dosiahnuť. Predbežný úsudok o týchto skutočnostiach by v rozhodnutí nemal chýbať. Následné vyjadrenia správneho orgánu, podané v priebehu preskúmavacieho konania môžu napomôcť správne mu súdu pri hodnotení postupu správneho orgánu po vydaní rozhodnutia o zaistení, avšak správny súd zdôrazňuje, že v žiadnom prípade takéto vyjadrenia nemôžu konvalidovať vytýkané nedostatky odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sža/5/2015 zo dňa 06.02.2015)

49. Požiadavka reálneho predpokladu splnenia účelu zaistenia je výslovne obsiahnutá najmä v článku 15 ods. 4 Návratovej smernice. Súdny dvor EÚ vysvetlil požiadavku reálneho predpokladu dosiahnutia účelu zaistenia okrem iného v rozsudku veľkej komory Kadzoev (C-357/09 PPU - Kadzoev, bod 67), v zmysle ktorého „článok 15 ods. 4 smernice 2008/115 sa musí vykladať v tom zmysle, že iba skutočný predpoklad, že môže dôjsť k úspešnému vyhosteniu vzhľadom na lehoty stanovené v odsekoch 5 a 6 toho istého článku, zodpovedá reálnemu predpokladu na vyhostenie a že tento neexistuje, ak sa zdá nepravdepodobné, že príslušný bude s prihliadnutím na uvedené lehoty prijatý v tretej krajine.“

50. Vychádzajúc z uvedeného správny súd dodáva, že na druhej strane možno dospieť k záveru, že v prípadoch, keď bude už v čase rozhodovania správneho orgánu o zaistení cudzinca zrejmé

alebo pravdepodobné, že účel zaistenia, t.j. správne vyhostenie, vycestovanie alebo odovzdanie cudzinca, nebude môcť byť realizovaný, nebolo by možné zbavenie alebo obmedzenie osobnej slobody cudzinca považovať za súladné s ústavným poriadkom, s medzinárodnými záväzkami SR v oblasti ochrany základných práv a podľa súčasného právneho stavu ani s citovanými ustanoveniami návratovej smernice.

51. K námietke absencie skúmania prekážok vyhostenia správny súd poukazuje na judikatúru ESLP, v zmysle ktorej je potrebné posudzovať, či sa preukázali závažné dôvody domnievať sa, že daná osoba by v prípade deportácie čelila skutočnému riziku, že bude v cieľovej krajine vystavená zaobchádzaniu v rozpore s čl. 2 (právo na život) alebo čl. 3 (zákaz mučenia) Dohovoru [Rozsudky Veľkej Komory F.G. proti Švédsku ([GC], §§ 110-127), J.K. a iní proti Švédsku([GC], §§ 77-105), Khasanov a Rakhmanov proti Rusku ([GC], §§ 93-116]. Skúmanie rizika zlého zaobchádzania sa má zamerať na posúdenie predvídateľných dôsledkov odsunu štátneho príslušníka tretej krajiny do krajiny určenia, vzhľadom na všeobecnú situáciu v tejto krajine a na jeho osobné pomery. Ak sa preukáže existencia takéhoto rizika, vyhostenie žalobkyne by nevyhnutne zakladalo porušenie čl. 3 Dohovoru, bez ohľadu na to, či riziko vyplýva zo všeobecnej situácie násillia, osobnej charakteristiky žalobkyne alebo z kombinácie oboch (Khasanov a Rakhmanov proti Rusku [GC], § 95). Správny súd je toho názoru, že žalovaný v rozhodnutí o zaistení mal skúmať možné prekážky vyhostenia žalobkyne a urobiť si úsudok o tom, či je správne vyhostenie, vycestovanie alebo odovzdanie žalobkyne aspoň potenciálne možné.

52. Správny súd vzhľadom na vyššie uvedené preto považoval za dôvodnú žalobnú námietku žalobkyne, že v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia absentuje posúdenie otázky účelnosti a efektívnosti zaistenia žalobkyne, ako aj prípadných prekážok administratívneho vyhostenia. Správny súd poznamenáva, že tak preskúmané rozhodnutie ani administratívny spis žalovaného neposkytuje žiadne podklady, na základe ktorých by bolo možné hodnotiť účelnosť a efektívnosť zaistenia žalobkyne, nakoľko dokumentuje iba skutkový stav veci ku dňu vydania rozhodnutia o zaistení, podanie správnej žaloby a vyjadrenie žalovaného k nej. Pokiaľ ide o preskúmané rozhodnutie, v ňom žalovaný len stroho konštatuje existenciu rozhodnutia o vyhostení a všeobecný popis postupu správneho orgánu pri rozhodovaní o zaistení, bez konkrétnej väzby na osobu žalobkyne.

53. Správny súd sa tiež zaoberal námietkou žalobkyne, že preskúmané rozhodnutie je nepreskúmateľné z dôvodu absencie odôvodnenia v časti týkajúcej sa krajiny, do ktorej má byť žalobkyňa vyhostená.

54. K uvedenému správny súd dáva do pozornosti rozsudok Najvyššieho správneho súdu sp. zn. 10Szak/1/2021 zo dňa 20. januára 2021, v zmysle ktorého „zákon o pobyte cudzincov pripúšťa vyhostenie cudzinca bez uvedenia krajiny, do ktorej má byť vyhostený a rovnako aj v prípade inštitútu zaistenia cudzinca na účely výkonu administratívneho vyhostenia nestanovuje prekážku zaistenia v prípade, že krajina vyhostenia nie je určená. Preto nemožno úspešne argumentovať tým, že každé rozhodnutie o zaistení cudzinca na účely výkonu administratívneho vyhostenia, keď cudzinec nebol administratívne vyhostený do konkrétnej krajiny, je potrebné apriori považovať za nezákonné a nepreskúmateľné z dôvodu nepreukázania podmienky potenciálnej vyhostiteľnosti. Takýto záver by popieral platnú právnu úpravu (vrátane dohovoru) a nevyplýva ani z judikatúry kasačného súdu, či ústavného súdu, ktorá zachovanie, či porušenie princípu vyhostiteľnosti akcentuje vždy v okolnostiach konkrétneho prípadu.“ Správny súd je vzhľadom na uvedené toho názoru, že námietka absencie krajiny vyhostenia len sama o sebe nespôsobuje nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu o zaistení, avšak túto otázku je potrebné skúmať v intenciách iných náležitostí podstatných pre zákonnosť rozhodnutia o zaistení, predovšetkým s ohľadom na posúdenie efektívnosti a účelnosti zaistenia, existencie prekážok a následnej reálnosti vyhostiteľnosti žalobkyne.

55. Správny súd sa následne zaoberal námietkou žalobkyne, že žalovaný pri vydávaní napadnutého rozhodnutia o zaistení žiadnym spôsobom zohľadnil záujem maloletého dieťaťa žalobkyne, ktoré bolo zaistené spolu s ňou na základe samostatného rozhodnutia žalovaného tak, ako to vyžadujú všeobecne záväzné právne predpisy, ako aj ustálená rozhodovacia prax.

56. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva vyplýva, že deti by nemali byť pozbavované osobnej slobody, a to bez ohľadu na to, či majú zákonného zástupcu alebo sú bez sprievodu. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva vo viacerých prípadoch rozhodol, že umiestnenie detí v zariadeniach, kde boli

pozbavené osobnej slobody, bolo porušením čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

57. V tomto kontexte správny súd poukazuje aj na rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prezentovanú v rozsudku sp. zn. 10Sza/12/2016 zo dňa 14. júna 2016, v zmysle ktorého „správny orgán musí s poukazom na najlepší záujem dieťaťa (zakotvený v článku 3 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa, ktorý zaručuje dieťaťu právo na posúdenie jeho alebo jej najlepších záujmov a ich prvoradé zohľadnenie pri akýchkoľvek krokoch alebo rozhodnutiach, ktoré sa ho týkajú, tak vo verejnej, ako aj v súkromnej sfére), postupovať obozretne pri umiestňovaní detí spolu s rodičom v útvere policajného zaistenia a pri úvahe o ich umiestnení by nemal opomenúť, že najlepší záujem dieťaťa, ktorý je vyjadrením hodnôt, na ktorých je postavený systém ochrany práv dieťaťa, nie je možné účinne dosiahnuť bez reflektovania na judikatúru ESLP, ktorá ohľadne pozbavenia osobnej slobody dieťaťa a ochrany práv a najlepšieho záujmu dieťaťa vo veciach zaistenia maloletých cudzincov najmä tých, ktorí sú v sprievode rodičov opakovane konštatovala porušenie čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj čl. 3 Európskeho dohovoru o ľudských právach.“

58. Kasačný súd v tejto súvislosti považoval za dôležité zdôrazniť, že deti by nemali byť postihované za imigračný status svojich rodičov (t.j. za to, že ich rodičia cestujú bez potrebných dokladov, resp. s pozmenenými, dokonca falšovanými dokladmi), ani za ich predchádzajúce správanie, ktoré je vyhodnocované ako riziko úteku. Prítom poukazyval na rozhodovaciu prax ESLP vyjadrenú v rozsudku zo dňa 19. januára 2012, vo veci Popov proti Francúzsku sťažnosť č. 39472/07 a 39474/07, rozsudku zo dňa 12. októbra 2006 vo veci G. G. a F. G. v. Belgicko (sťažnosť č. 13178/03) a rozsudku zo dňa 19. januára 2010 vo veci Muskhadzhiyeva i. v. Belgicko (č. 41442/07).

59. Správny súd preto posúdil ako dôvodnú aj námietku žalobkyne týkajúcu sa tej skutočnosti, že žalovaný v napadnutom rozhodnutí nezaujal žiadnu právnu úvahu k skutočnosti, že žalobkyňa je v zaistení spolu so svojim maloletým dieťaťom, a teda neposúdil prípustnosť zásahu do osobnej slobody maloletej osoby ako zraniteľnej osoby v zmysle § 88 ods. 8 v spojení s § 2 ods. 7 zákona o pobyte cudzincov. Navyše, v celom rozhodnutí žalovaného nie je žiadna zmienka o tom, že žalobkyňa bola zaistená spolu so svojim maloletým dieťaťom. V tejto súvislosti správny súd upriamuje pozornosť na článok 3 bod 1 Dohovoru o právach dieťaťa, v zmysle ktorého záujem dieťaťa musí byť vždy prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí a podľa názoru správneho súdu aj v prípade, ak rozhodnutie správneho orgánu nesmeruje priamo proti maloletej osobe, avšak je s ňou logicky neoddeliteľne spojené, pričom správny súd vychádza z judikovaného právneho názoru, že deti by nemali byť postihované za imigračný status svojich rodičov, v spojení so zásadou zachovania celistvosti rodiny. Správny súd preto dodáva, že v tejto súvislosti bolo žiadúce, aby žalovaný v napadnutom rozhodnutí vysvetlil svoje úvahy vedúce k rozhodnutiu o zaistení žalobkyne týkajúcej sa aj otázky, či zaistenie jej maloletého dieťaťa bolo dôvodné (nakolko toto má predstavovať len krajnú možnosť), akým spôsobom boli zohľadnené záujmy maloletého dieťaťa a či bola zachovaná zásada celistvosti rodiny.

60. Správny súd pre úplnosť dodáva, že námietkami žalobkyne smerujúcimi proti zákonnosti rozhodnutia o administratívnom vyhostení sa nezaoberal z dôvodu, že toto rozhodnutie nie je predmetom tohto súdneho prieskumu.

61. Správny súd s poukazom na vyššie uvedené skutočnosti, vychádzajúc zo skutočnosti, že žalovaný v preskúvanom rozhodnutí v rozpore s ustálenou rozhodovacou praxou opomenul potrebu vysporiadania sa s otázkou efektívnosti a účelnosti zaistenia a to aj vo svetle prípadnej existencie prekážok vyhostenia, ako aj z dôvodu absencie posúdenia ochrany záujmov maloletých detí, napadnuté rozhodnutie žalovaného zrušil a nariadil bezodkladné prepustenie žalobkyne zo zaistenia.

62. O trovách konania súd rozhodol podľa § 167 SSP tak, že priznal ich náhradu žalobkyňi, ktorá bola v konaní úspešná, voči žalovanému. O výške priznaných trov konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozhodnutia v tejto veci (§ 175 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť, ktorú možno podať na Správnom súde v Košiciach v lehote siedmich dní od doručenia rozhodnutia správneho súdu (§ 443 ods. 1 v spojení s § 444 ods. 1 SSP). Zmeškanie lehoty nemožno odpustiť (§ 443 ods. 5 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 SSP uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 SSP sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“) a návrh výroku rozhodnutia. Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 ods. 1, 2 SSP).

Kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že správny súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že

- a. na rozhodnutie vo veci nebola daná právomoc súdu v správnom súdnictve,
- b. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník konania, nemal procesnú subjektivitu,
- c. účastník konania nemal spôsobilosť samostatne konať pred krajským súdom v plnom rozsahu a nekonal za neho zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d. v tej istej veci sa už skôr právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už skôr začalo konanie,
- e. vo veci rozhodol vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený správny súd,
- f. nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- g. rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,
- h. sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,
- i. nerešpektoval záväzný právny názor, vyslovený v zrušujúcom rozhodnutí o kasačnej sťažnosti alebo
- j. podanie bolo nezákonne odmietnuté.

Sťažnostné body podľa písm. g) až i) sťažovateľ vymedzí tak, že uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Dôvod kasačnej sťažnosti nemožno vymedziť tak, že sťažovateľ poukáže na svoje podanie pred správnym súdom (§ 440 ods. 1, 2 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie II. stupňa; ak ide o konanie o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c/ a d/ SSP; ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 ods. 1, 2 SSP).